

STARFSTENGT DIPLÓMANÁM FYRIR FÓLK MEÐ ÞROSKAHÖMLUN

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Starfstengt diplómanám í HÍ

- Hófst haustið 2007

Tæplega 100 nemendur hafa útskrifast úr náminu.

- 7. nemendahópurinn hóf nám haustið 2019
- Námið er í deild heilsueflingar, íþróttar og tómstunda og er hálf námið, 60 einingar.
- Námið er án aðgreiningar og stunda því diplómanemendur námið sitt með öðrum háskólanemum.
- Nemendur undirbúa sig til starfa sem falla undir menntavísindi. Til dæmis leikskólastarf, tómstunda- og félagsstarf og störf sem snúa að réttinda- og hagsmunabaráttu fatlaðs fólks.

Uppbygging námsins:

- Námið er tvö ár og skiptist niður í fjögur misseri.
- Nemendur velja vettvang:
  - Tólstunda- og félagsmálafræði
  - Leikskólafræði
  - Fötlunarfræði og réttindabarátta
- Diplómanemar sækja námskeið með öðrum háskólanemum. Bæði valnámskeið og skyldunámskeið.
- Nemendur fara tvisvar í starfsnám á meðan náminu stendur í fjórar vikur í senn.

Inntaka í námið

- Tekið er við umsóknum annað hvert ár og það eru fjöldatakmarkanir í námið. Einkum er litið til þriggja þátta við inntöku nemenda:

- » Áhugi á námi og starfi á þessum vettvangi
- » Framhaldsskólamenntun og/eða símenntun
- » Starfsreynslu

- Mun fleiri sækja um en komast að

Nám án aðgreiningar – samvinna háskólanema

Námið byggir á hugmyndafræði um nám án aðgreiningar, Samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks og skólastefnu Háskóla Íslands.

- Eitt af aðalatriðum samningsins er að allir eiga að hafa jöfn tækifæri í samfélagi án aðgreiningar
- 24. grein fjallar um menntun

- Fatlað fólk á rétt á menntun í skólaumhverfi án aðgreiningar á öllum skólastigum.

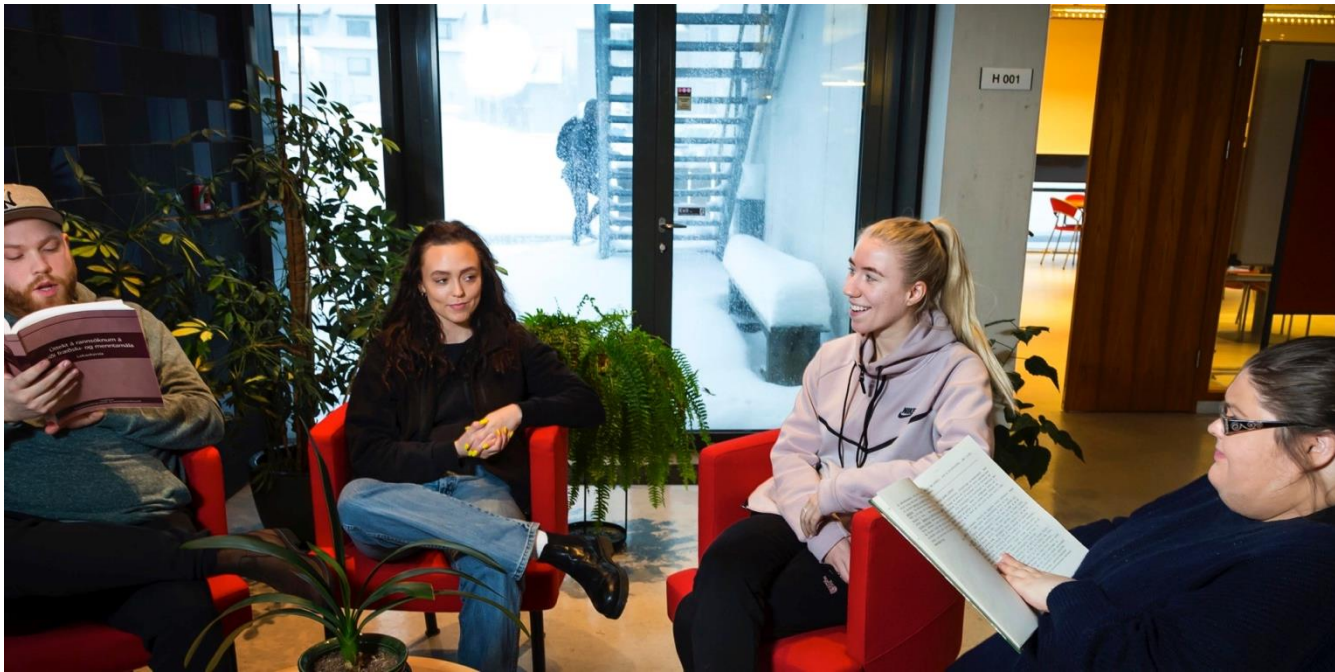

Menntun er mannréttindi

– ekki forréttindi fámenns hóps
(Freyja Haraldsdóttir)

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Samvinna háskólanema

Kennslustundir og verkefni eru að miklu leyti byggð upp á samvinnu allra nemenda. Þannig styðja nemar við hvorn annan í náminu.

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Nemi styður nema

- 5 eininga valnámskeið sem stendur nemendum á Menntavísindasviði til boða.
- Félagsleg samskipti, samvera og námsaðstoð við nemendur sem geta þurft stuðning í námi sínu á Menntavísindasviði HÍ.
- Samstarf og samvera með samnemum.
- Margvíslegur og einstaklingsbundinn stuðningur.
- Til dæmis við verkefnavinnu, verkefnaskil, yfirferð á námsefni, samvera á bókasafni eða matsal og þátttaka í félagslífi á vegum nemendafélaga.

Elfar

- Nemi í starfstengdu diplómanámi
- Byrjaði haustið 2019
- Fæddur og uppalinn í Vestmannaeyjum
- Er á tómstundalínu í náminu
- Sótti um námið til að kynnst nýju fólki og eignast nýja vini
- Hef áhuga á að vinna með unglingum og finnst gaman að fylgjast með hvað er í gangi hjá börnum og unglingum í dag
- Gaman að vera á námskeiðum með öðrum nemum og kynnst þeim

Ársæll

- Nemi í tómstunda- og félagsmálafræði á öðru ári
- Fæddur og uppalinn á Akranesi
- Hefur unnið á frístundaheimili og félagsmiðstöð í þrjú ár
- Áhugi á tómstundafræðinni kviknaði í gegnum starfið

Elfar og Ársæll

- Kynntumst á nýnemadögum og vorum saman í námskeiðinu Tómtundir og börn og erum núna báðir í námskeiðinu Útivist og útinám í lífi og starfi.
- Unnið saman verkefni í skólanum og verið saman í hópavinnu.
- Sameiginleg áhugamál eru fótbolti, vinna með börnum og unglingum og útivist.
- Hittumst reglulega á viðburðum tengdum félagslífinu, vísindaferðum og bjórkvöldum.

Nám á tímum covid

- Áttum að vera á ráðstefnu í Salzburg..!
- Mikil áskorun að þurfa að læra bara heima á síðasta vormisseri
- Lærðum á fjarfundarbúnað eina og Zoom á einni nóttu
- Hópavinna getur verið flókin
- Megum mæta aðeins í skólann núna en starfsemin er skert

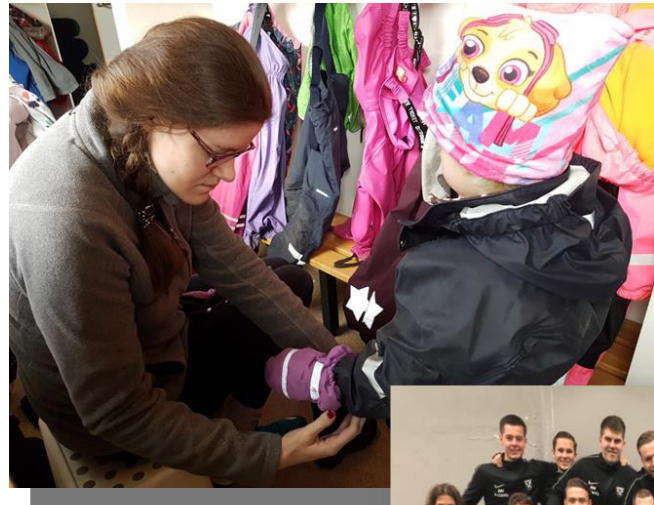

Starfsnám

- Nemendur fara í starfsnám á öðru og þriðja misseri í 4-6 vikur í senn.
- Starfsnámsstaðir sem tengjast línu nemenda.
- **Mögulegur starfsvettvangur:**
  - Frístundaheimili
  - Félagsmiðstöðvar
  - Leikskólar
  - Félagasamtök
  - Réttindabarátta
  - Æskulýðsfélög og sjálfboðasamtök
  - Og ýmislegt fleira

Rannsóknartenging námsins

- Námið hefur verið tengt rannsóknum frá upphafi
- Kannaðar hafa verið hugmyndir nemenda og aðstandenda um námið
- Kannaðar hafa verið hugmyndir háskólakennara á náminu
- Könnuð hefur verið atvinnuþátttaka útskrifaðra diplómanema
- Kannaðar hafa verið hugmyndir samnema diplómanema
- Meistararannsókn um kaffihúsið GÆS

Hvað segja útskrifaðir nemendur diplómanámsins?

- „Ég lærði mest á því að vera með ófötluðum nemendum á námskeiðum”.
- „Skemmtilegustu tímarnir voru þegar við vorum með öðrum háskólanemum í tíma. Ég held að maður hafi lært mest á því að vera með öðrum, ekki bara einn úti í horni”.
- „Ég gerði allskonar verkefni í tómstundafræðinni sem ég gat svo notað með börnunum í starfsnáminu. Ég fékk svo vinnu á starfsnámsstaðnum mínum eftir að ég útskrifaðist”.

starfstengt
diplómanám

Atvinna
að námi loknu?

Starfstengt diplómanám við
Menntavísindasvið Háskóla Íslands

Markmið diplómunámsins er að undirbúa
nemendur fyrir afmörkuð störf í leikskólum,
á sviði tómstunda, á bókasöfnum og á
vettvangi fatlaðs fólks.

91% brautskráðra stúdenta eru í vinnu

Brautskráðir stúdentar starfa:

Á almennum vinnu-
markaði

71%

Á vernduðum vinnu-
stöðum

20%

Í grunnskólum
4%

Á vettvangi fatlaðs fólks
11%

Á leikskólum
11%

Á frístundaheimilum
14%

Á bókasöfnum
11%

HÁSKÓLI Í

<http://goo.gl/3cneBM>

Hvað tekur við að námi loknu?

- Rannsóknarniðurstöður benda til að útskrifuðum nemendum úr diplómanáminu gangi almennt betur að fá atvinnu á almennum vinnumarkaði (71 %)
- Atvinnumarkaðurinn þarf að vera opnari. Þarf vitundarvakningu.
- Vantar meiri frumkvöðlastarfssemi, nýsköpunartækifæri og gefa fötluðu fólki raunveruleg tækifæri til þessara hluta.
- Tækifærin liggja hjá fólkinu sjálfu, hæfileikum þess og framlagi.

Hvað getum við gert betur?

- Virkara samtal við vinnumarkaðinn
- Lengja diplómanámið og auka frumkvöðlastarfssemi og nýsköpun með raunverulegum tækifærum
- 8. grein SP um réttindi fatlaðs fólks fjallar um vitundarvakningu
- Herferð um atvinnuþátttöku væri leið sem mætti fara og fólk með þroskahömlun er best til þess fallið að taka þátt í og stýra þeirri herferð

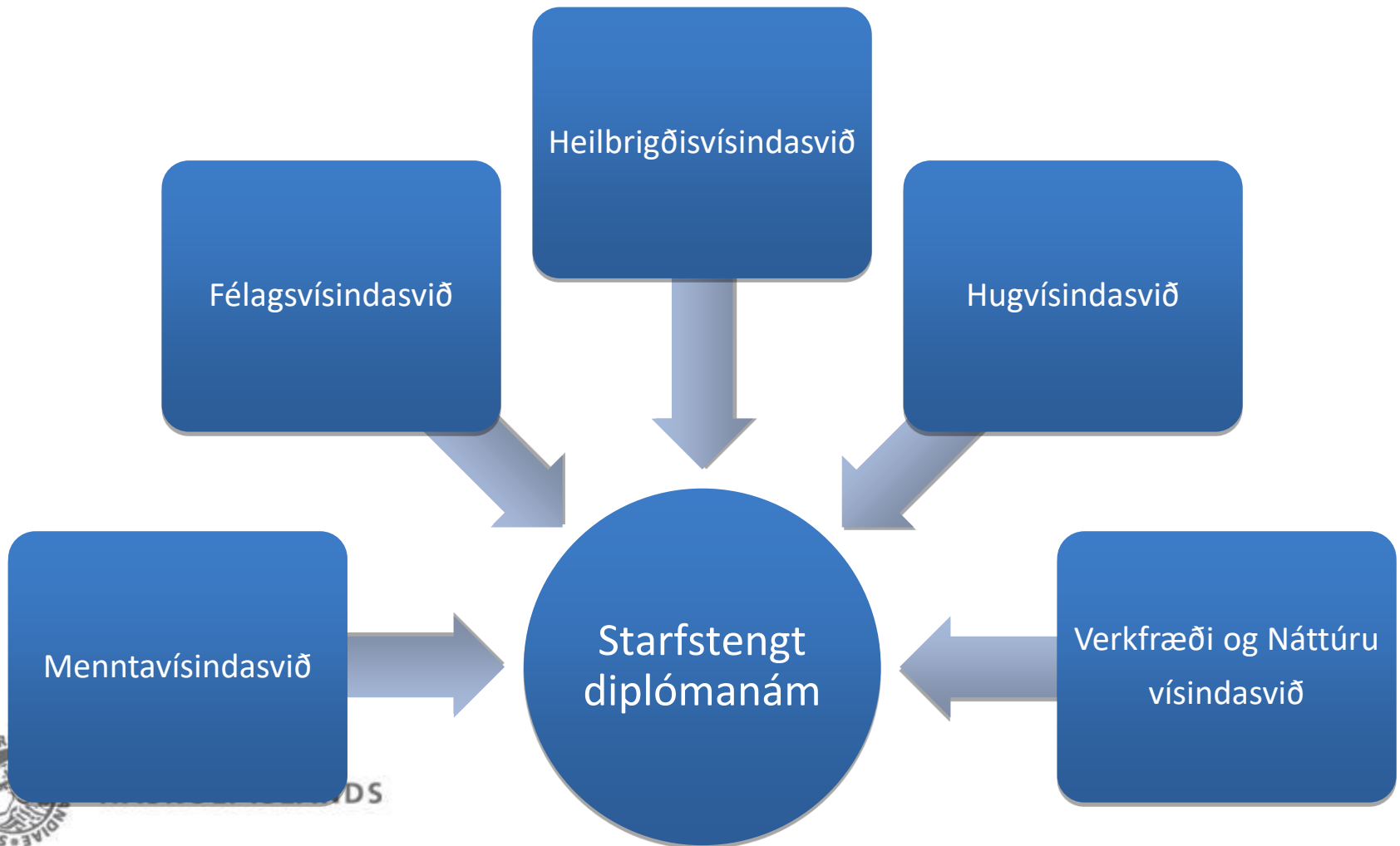
#égvilvinna

Ég heiti Elfar Franz Birgisson og ég er 20 ára. Ég ólst upp í Vestmannaeyjum. Ég er nemandi í diplómanámi í Háskóla Íslands og er á tómsundafræðilínu. Ég hef verið að vinna í fiski hjá Vinnslustöð í Vestmannaeyjum og er að vinna líka hjá Emmessís í Vestmannaeyjum við að fylla á ísinn í Bónus og Krónunni. Draumastafið mitt er að vinna í félagsmiðstöð. Mér finnst gaman að spila og hafa gaman og mig langar að vinna með unglingum. Mér finnst að allir eiga að geta fengið vinnu við það sem þá langar, skiptir ekki máli hvort fólk sé með einhverja fötlun eða ekki.

Framtíðarsýn

Efni sem hefur verið skrifað um diplómanámið

- Guðrún V. Stefánsdóttir. (2011). Áskoranir og ávinningur: Diplómunám fyrir fólk með þroskahömlun á Menntavísindasviði. Í Ása Guðný Ásgeirsdóttir, Helga Björnsdóttir og Helga Ólafs (ritstj.), Þjóðarspeill: Rannsóknir í félagsvísindum XII. Félags- og mannvísindadeild (bls. 225–233). Reykjavík: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands.
- Guðrún V. Stefánsdóttir og Vilborg Jóhannsdóttir. (2011). Starfstengt diplómunám fyrir fólk með þroskahömlun. Netla: Veftímarit um uppeldi og menntun. [Ritrýnd grein birt 29. september.] Sótt á <http://netla.khi.is/greinar/2011/alm/006/006.pdf>
- Guðrún V. Stefánsdóttir. (2013). Atvinnupátttaka fólks með þroskahömlun sem lokið hefur starfstengdu diplómanámi frá Háskóla Íslands. Tímarit um menntarannsóknir, 10, 85–103.
- Guðrún V. Stefánsdóttir og Kristín Björnsdóttir. (2016). 'I am a college student': Postsecondary education for students with intellectual disabilities. Scandinavian Journal of Disability Research, 18(4), 328–342.
- Kristín Björnsdóttir (2017). Belonging to higher education: Inclusive education for students with intellectual disabilities. European Journal of Special Needs Education, 32(1), 125-136.
- Ágústa Björnsdóttir. (2018) GÆSin mín og GÆSin þín, Egils malt og appelsín. Meistararannsókn: <https://skemman.is/bitstream/1946/31967/1/%C3%81g%C3%BAstaG%C3%86S.pdf>

Takk fyrir okkur

Nánari upplýsingar veita verkefnastjórar námsins:

Helena Gunnarsdóttir (helenagunnars@hi.is)

Ágústa Björnsdóttir (agusbjo@hi.is)

HÁSKÓLI ÍSLANDS